

Ortaokul Öğrencilerinin Dinledikleri Şarkıların Sözlerinin Değerler Eğitimi Bakımından İncelenmesi

Yakup AKSOY

Dr. Öğr. Üyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Konya, Türkiye yaksoy@erbakan.edu.tr

Makale Bilgileri

ÖZ

Makale Geçmişi

Geliş: 01.06.2023

Kabul: 10.08.2023

Yayın: 29.10.2023

Anahtar Kelimeler:

Değerler Eğitimi,
Ortaokul Öğrencileri,
Şarkı Sözleri,
Müzik Eğitimi.

Ortaokul öğrencilerinin müzik dinleme alışkanlıklarının belirlenerek dinledikleri şarkıların sözlerinin değerler eğitimi kapsamında hangi kök değerleri içerdiğinin incelendiği bu çalışmada betimsel tarama ve doküman analizi yöntemleri birlikte işe koşulmuştur. Araştırmanın örneklemini 2022-2023 eğitim öğretim yılında Türkiye'nin üç farklı bölgesinin İstanbul, Şanlıurfa ve Konya şehirlerindeki devlete ait ortaokul ve imam-hatip ortaokullarında öğrenim gören 469 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak dört sorudan oluşan mini bir anket kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Çalışma sonucunda katılımcıların en çok dinlediği sanatçıların Türk ve yabancı uyruklu olduğu, bu isimlerin dijital müzik platformlarının güncel ve en çok dinlenen listelerinde yer aldığı, sanatçıların pop ve rap müzik türünde eserler ürettikleri ve Kore pop sanatçılarının ilk sıralarda yer aldığı tespit edilmiştir. Katılımcıların, şarkıcıları ya da grupları; seslerinin güzelliği, şarkıların ve şarkı sözlerinin güzelliği, danslarının, giyim tarzlarının ve sahnelerinin güzelliği ile popüler oluşları gibi çeşitli değişkenler yönünden beğendikleri görülmüştür. Katılımcıların en çok dinlediği ilk on şarkının sözlerinde, Millî Eğitim Bakanlığı'nın öğretim programlarında kazandırmayı hedeflediği on kök değerden hiçbirisinin bulunmadığı çalışmanın diğer bulguları arasındadır. Değerler eğitiminde kullanılmak üzere çocuklara yönelik özellikle pop ve rap müzik türlerinde nitelikli şarkıların bestelenmesi ve devlet eliyle yaygınlaştırılması önerilebilir.

Analysing the Lyrics of Songs Listened by Secondary School Students in Terms of Values Education

Article Info

ABSTRACT

Article History

Received: 01.06.2023

Accepted: 10.08.2023

Published: 29.10.2023

Keywords:

Values Education,
Secondary School
Students,
Song Lyrics,
Music Education.

In this study, in which the music listening habits of secondary school students are determined and the root values of the lyrics of the songs they listen to within the scope of values education are examined, descriptive survey and document analysis methods are employed together. The sample of the study consists of 469 students studying in state-owned secondary schools and imam-hatip secondary schools in İstanbul, Şanlıurfa and Konya cities of three different regions of Turkey in the 2022-2023 academic year. A mini questionnaire consisting of four questions was used as a data collection tool. Content analysis technique was used to analyse the data obtained. As a result of the study, it was determined that the most listened artists of the participants are Turkish and foreign nationals, the artists produce works in pop and rap music genres, and Korean Pop artists are in the first place. It was observed that the participants liked the singers or groups in terms of various variables such as the beauty of their voices, the beauty of their songs and lyrics, the beauty of their dances, clothing styles and stages, and their popularity. The lyrics of the top ten songs that the participants listen to the most do not contain any of the ten core values that the Ministry of National Education aims to teach in the curriculum. It can be suggested to compose and popularise quality songs for children, especially in pop and rap music genres, to be used in values education.

Atf/Citation: Kurt, T., Okumuşlar, M. & Seki, T. (2023). Ortaokul Öğrencilerinin Dinledikleri Şarkıların Sözlerinin Değerler Eğitimi Bakımından İncelenmesi. *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi (AKEF) Dergisi*, 5(3), 679-693.

"This article is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) (CC BY-NC 4.0)"

GİRİŞ

Günümüz toplumları ve halkları, kültürünü ve değerlerini dönüştüren teknolojik, ekonomik ve sosyopolitik değişimlere hızlı ve kalıcı bir biçimde maruz kalmaktadır (Pérez Jorge, Medero, & Fernández, 2017). Bu değişim, kişiler arası iletişimi, bireyin hayata bakış açısını ve birçok alanda olduğu gibi değer ve değer yargıları noktasında toplumları giderek etkilemektedir (Aydın ve Sulak, 2015). Değer, Türk Dil Kurumu'na göre "1. Bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü, bir şeyin değdiği karşılık, kıymet. 2. Kişinin isteyen, gereksinim duyan bir varlık olarak nesne ile bağlantısında beliren şey. 3. Bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin bütünü." şeklinde tanımlanmaktadır (TDK, 2023). Rokeach (1973) değeri, "belirli bir davranış tarzının ve varoluş halinin kişisel ya da toplumsal olarak tercih edilebileceğine dair kalıcı bir inanç olarak tanımlamaktadır (aktaran Çavuşoğlu ve Durmaz, 2020). Genel bir ifadeyle değer, bireylerin iyiyi ve kötüyü ayırt etmesinde yol gösteren, davranışlarını, kişiliğini ve dahası sosyal statüsünü etkileyen, ya da belirleyen soyut olgulardır (Aladağ ve Kuzgun, 2015). Değer konusuyla ilgili olarak farklı bilim alanlarının kendine özgü bakış açıları mevcuttur. Yirminci yüzyıla bakıldığında değerler; dini, felsefi, ideolojik ve sanatsal yönden incelemenin yanı sıra sosyoloji ve psikoloji bilimlerinin de inceleme konuları arasında yer almaya başlamıştır (Baş ve Hamarta, 2015) Psikoloji, değerleri insan davranışının yol göstericileri olarak kabul ederken, sosyoloji ise sosyal ve kültürel yapının temeline koymaktadır (Ersoy, 2018).

Farklı disiplinler tarafından yapılan tanımlamalara göre zengin bir içeriğe sahip olan değerler hem toplum hem de toplumu oluşturan bireyler için hayati derecede önem taşımaktadır. Çünkü bireyler, içinde yaşadıkları toplumun değerlerini benimseyerek, bunları davranışlarında birer ölçüt olarak kullanırlar ve böylelikle daha iyinin ne olduğuna ilişkin genel yargılara ulaşabilirler (Büyükyıldırım ve Dilmaç, 2015). Bu noktada değerlerin gelecek kuşaklara aktarılması noktasında başta eğitim kurumları olmak üzere toplumun her kesimine büyük görevler düşmektedir (Erbaş vd., 2022). Eğitimin ya da eğitim görevini üstlenen kurumların görevi sadece akademik açıdan başarılı değil aynı zamanda temel değerleri benimsemiş insanlar yetiştirmektir (Eken ve Öksüz, 2019). Bu da eğitim kurumlarında açık ve örtük bir şekilde değerler eğitimi ile gerçekleştirilebilir. Uluslararası alan yazında karakter eğitimi, toplumsal eğitim, vatandaşlık eğitimi ve ahlaki eğitim gibi farklı temalar içinde ele alınan değerler eğitimi (Balcı ve Yelken Yanpar, 2010) öğrencilerin duygu, davranış ve düşüncelerini etkileyebilmede, değiştirebilmede, doğuştan var olan insani özellikleri ortaya çıkarabilmede önemli ve kritik bir rolde bulunmaktadır (Tulunay Ateş, 2017). Bu amaçla Millî Eğitim Bakanlığı 2018 yılında yenilenen öğretim programında öğrencilere kazandırılması hedeflenen on kök değer belirlemiştir. Bunlar adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik şeklindedir (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2018). Hem bireyler hem de bireylerin oluşturduğu toplumun huzuru ve bütünlüğü açısından büyük önem taşıyan bu değerler (Aydın ve Sulak 2015) diğer değerlere kıyasla öncelikli öneme sahiptir ve tüm disiplinlerle ortak olarak kazandırılması hedeflenmektedir (Akhan, Subaşı ve Açıl, 2020). Bu disiplinlerden birisi de müzik dersidir.

Uçan'a göre müzik; duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri, belli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre birleştirilmiş seslerle işleyip anlatan estetik bir bütündür ve müziğin insan yaşamındaki önemi onun insan yaşamındaki bireysel, toplumsal, kültürel ve eğitimsel olmak üzere çeşitli boyutlardaki işlevlerinden kaynaklanır. Müzik, bireyi sağlıklı ve mutlu bir yaşam sürmesi için direkt etkilerken toplumla bütünleşmesinde rol oynar. Kültür artırıcı, aktarıcı ve kültürlerarası etkileşimi sağlayıcı müziksel birikim sağlarken aynı zamanda bir eğitim aracıdır (Uçan, 2018). İnsanoğlunun varlığı ile birlikte var olduğu düşünülen müzik sanatı, sadece duygu ve hislerimize bir tercüman değil aynı zamanda hayatımızda tesirli ve vazgeçilemeyecek kadar etkili bir yapıya bürünmüştür (İmîk ve Haşhaş, 2020). Müzik yediden yetmişe her yaştan bireyin profesyonel olarak ilgilenmeseler bile dinleme ve söyleme boyutunda dahi serbest zaman tercihlerinin ilk sıralarında kendine yer bulan bir alandır (Aydoğan ve Gündoğdu, 2006; Can, 2010; Hekim ve Yüksel, 2015). Yerel ve uluslararası ayırımıyla birlikte geçmişten günümüze kadar uzanan süreçte geleneksel müzik, sanat müziği ve popüler müzik olmak üzere üç tür müzik vardır (Say, 2002). Müzik, temelde sözlü ve sözsüz olmak üzere iki şekilde

karşımıza çıkmaktadır. Sözsüz müzik diğer bir ifadeyle saf müzik yalnızca müziğin özgün gücünü temsil ederken sözlü müzik şiir ve edebiyatla sentez oluşturarak mesajını zihinlere daha açık bir şekilde vermektedir (Çoraklı, 2018). Sözlü müziğin önemli bir türünü de -her ne kadar birçok küçük çalgı müziği eserlerini de kapsamakla birlikte- adını insan sesi kullanılarak yazılan sözlü eserlerden alan şarkı formu oluşturmaktadır (Cangal, 2008). Şarkılar çocukların yaşamında sadece söyleme ve dinleme ya da müzikal beceriler oluşturma/ geliştirme/değiştirme boyutlarında değil çeşitli alanların eğitiminde de sıkça rol üstlenmektedir. Lestariye (2012) göre şarkılar çocukların karakter gelişiminde ve değerler eğitiminde kullanılabilir çünkü şarkı sözleri öğrenmede yaratıcı, yenilikçi, ilginç yöntemlerden biridir. Gunawan ve Zulaeha'ya (2016) göre şarkılar öğrenmenin keyifli olmasına katkı sunar, ahlaki değerlerin öğretilmesinde iyi bir araçtır ve şarkı sözleri çocukların erken yaşlarda iyi karakterler oluşturmalarına yardımcı olabilir. Law ve Ho'ya (2009) göre okul müziğinde değerler eğitimi milliyetçilik ve vatanseverliğin yanında karakter gelişimini de destekler. Şarkı sözleri öğrencileri okullarının, ailelerinin ve toplumlarının yaşamına dâhil olmayı ve sınıf içinde ve dışında sorumluluklarının bilincinde olmaya teşvik eder.

Alanyazında değerler eğitimi birçok boyuttan inceleyen çeşitli çalışmaların varlığından söz edilebilir (Kaplan ve Peker, 2022; Koç ve Dilmaç, 2020; Pérez Jorge, Medero ve Fernandez, 2017; Sezer ve Çoban 2016). Ancak şarkıların ya da şarkı sözlerinin çocukların değerler eğitiminde etkisine ve kullanımına ilişkin yurtdışındaki araştırmacılar konuya daha fazla eğilim gösterirken yurtiçindeki alanyazının sınırlı sayıda olduğu söylenebilir. Yurtdışındaki çalışmalardan bazıları; Lee (2016) şarkı söyleme/dinleme müzikal drama gibi bazı müzik etkinliklerinin karakter eğitime etkisini, Kristanto (2020) görsel-işitsel medya kullanılarak sunulan geleneksel şarkıların çocukların karakter eğitimine etkisini, Wicaksono ve Fitria (2019) çocuk şarkılarının değerler eğitimindeki etkisini, Saragi (2018) çocuk şarkılarının sözlerindeki mesajlar ve ahlaki öğretilerin çocukların değerler eğitimi üzerindeki etkisini incelediği çalışmalar şeklinde sıralanabilir. Karagözoğlu'nun (2020) ilköğretim birinci kademe öğrencilerinin dinlediği şarkıların sözlerinin değerler eğitimi açısından incelediği, Öztürk ve Can'ın (2020) müzik eğitiminin okul öncesi dönem çocuklarının sosyal değerleri edinmeleri üzerindeki etkisini, Yükrük ve Akarsu'nun (2017) müzik ders kitaplarındaki şarkıların değerler bakımından incelediği, Sonsel'in (2018) ilkokul müzik dersi öğretim programında yer alan çocuk şarkılarının evrensel değerler açısından incelediği ve Coşkun Keskin ve Akyıldız'ın (2021) Barış Manço şarkılarında yer alan değerleri incelediği çalışmalar ise yurtiçinde yapılan çalışmalardan bazılarıdır. Alan yazında çocukların dinledikleri şarkıların değerler eğitimi bakımından incelendiği daha fazla çalışmaya ihtiyaç duyulmaktadır.

Çalışmanın Amacı

Bu çalışmada ortaokul kademesindeki öğrencilerin hangi şarkıları ve şarkıcıları dinledikleri, neden bu şarkıları ya da şarkıcıları dinledikleri ve dinledikleri şarkıların sözlerinin hangi kök değerleri kapsadığının incelenmesi amaçlanmıştır. Buradan hareketle araştırmada aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır.

1. Katılımcıların en beğendiği şarkıcı ya da grup kimdir?
2. Katılımcılar neden bu şarkıcıyı ya da grubu beğenmektedir?
3. Katılımcıların en çok dinlediği şarkı hangisidir?
4. Katılımcılar neden en çok bu şarkıyı dinlemektedir?
5. Katılımcıların en çok dinlediği şarkılarda hangi kök değerler yer almaktadır?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışmada ortaokul öğrencilerinin müzik dinleme alışkanlıklarının belirlenerek dinledikleri şarkıların sözlerinin değerler eğitimi bakımından incelenmesi amaçlandığından dolayı betimsel tarama ve doküman analizi yöntemleri birlikte işe koşulmuştur. Betimsel araştırmalar yaşayanların, hali hazırda var olanların ve yaşananların ne olduğunun betimlenip açıklanarak ortaya konması olarak ele alınabilir

(Sönmez ve Alacapınar, 2018). Bu araştırmalar, bir evrende evreni temsil edebilecek bir örneklem grubunun seçilmesi veya evrenin tamamı ile yapılan mevcut durumu olduğu haliyle betimlemeyi amaçlar (Büyüköztürk vd., 2019). Çalışmada, öğrencilerin dinledikleri şarkıların sözlerinin kapsadığı değerler açısından analizi için ise doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Yazılı ve görsel malzemenin toplanıp incelenmesi olarak tanımlanabilen doküman analizinde şiir gibi yazılı kaynaklar incelenebilir (Sönmez ve Alacapınar, 2018).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Türkiye'nin üç farklı bölgesinde yer alan İstanbul, Şanlıurfa ve Konya şehirlerindeki tüm devlet ortaokul ve imam-hatip ortaokullarında öğrenim gören öğrenciler, örneklemini ise bu illerden uygun örnekleme yöntemi kullanılarak araştırmacının ulaşabildiği 469 öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcılara ilişkin demografik bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcılara İlişkin Demografik Bilgiler

Sınıf Düzeyi	Cinsiyet	İstanbul		Şanlıurfa		Konya	
		f	%	f	%	f	%
5. sınıf	Kız	24	13.04	74	46.25	17	13.6
	Erkek	22	11.95	0	0	20	16
6. sınıf	Kız	29	15.76	34	21.25	14	11.2
	Erkek	17	9.23	0	0	13	10.4
7. sınıf	Kız	27	14.67	29	18.12	16	12.8
	Erkek	21	11.41	0	0	16	12.8
8. Sınıf	Kız	25	13.58	23	14.37	12	9.6
	Erkek	19	10.32	0	0	17	13.6
Toplam		469		184	100	160	100

Tablo 1'de görüldüğü gibi araştırmanın katılımcılarını İstanbul'dan 184, Şanlıurfa'dan 160 ve Konya'dan 125 olmak üzere toplam 469 ortaokul seviyesinde öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin %33,47'sinin (f= 157) beşinci sınıfta, %22,81'inin (f=107) altıncı sınıfta, %23,24'ünün (f=109) yedinci sınıfta ve %20,46'sinin (f=96) sekizinci sınıfta öğrenim görmektedir. Öğrencilerin %69,08'i (f= 324) kız, % 30,92'si ise (f=145) erkektir.

Veri Toplama Araçları ve Süreçleri

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak altı sorudan oluşan mini bir anket kullanılmıştır. İki bölümden oluşan anketin birinci bölümünde katılımcıların demografik bilgileri ikinci bölümünde ise araştırma problemlerinin cevabını bulmaya yönelik aşağıdaki sorular yer almaktadır.

1. Sınıfınız?
2. Cinsiyetiniz?
3. En beğendiğiniz şarkıcı ya da grup adını yazar mısınız?
4. Neden bu şarkıcıyı ya da grubu beğeniyorsunuz?
5. En çok dinlediğiniz şarkı hangisidir?
6. Neden en çok bu şarkıyı dinliyorsunuz?

Anketin hazırlanması aşamasında ilk olarak araştırmacı tarafından ilgili kaynaklar incelenmiştir. Daha sonra, oluşturulan anketin kapsam geçerliliği için iki öğretim üyesi ve bir Türkçe öğretmenin uzman görüşüne başvurulmuştur. Verilerin toplanması aşamasında 2022-2023 eğitim öğretim yılında İstanbul, Şanlıurfa ve Konya illerindeki ortaokul ve imam hatip ortaokullarında görev yapan üç müzik öğretmeni tarafından araştırmaya katılmak için gönüllü olan öğrencilere anket soruları dağıtılmış ve yazılı olarak cevaplandırmaları istenmiştir. Öğretmenler tarafından toplanan veriler araştırmacıya mail yoluyla

ulaştırılmıştır. Bu süreç 20 gün sürmüştür. Öğrencilerin en sevdiği 10 şarkının sözlerine internet kaynağı olan musixmatch üzerinden ulaşılmıştır. Yabancı şarkıların sözlerinin Türkçeye çevrilmesi aşamasında Deeply ve Google Translate çeviri uygulamalarından destek alınmış ve son olarak bir çeviri bir İngilizce öğretmene teyit ettirilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek'e (2006) göre içerik analizinde veriler derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel yaklaşımla fark edilemeyen kavram ve temalar bu analiz sonucu keşfedilebilir. Özellikle sosyal bilimler alanında çokça tercih edilen analiz teknikleri arasında gösterilen içerik analizinde amaç, belli ilke ve kurallara uyarak elde edilen bir verinin kodlanması ve bu kodlamalardan yola çıkarak temalar şeklinde genel verinin özetlenmesidir (Büyüköztürk vd. 2019). Araştırmanın güvenilirliğini arttırmak amacıyla çalışmada elde edilen veriler, araştırmacı, müzik eğitimi alanındaki bir öğretim elemanı ve bir yüksek lisans öğrencisi tarafından eş zamanlı olarak analiz edilmiştir. Ayrıca çalışmada bulguları desteklemesi için katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntılara sıkça yer verilmiştir. Bulgular kısmındaki tabloların altında yer verilen doğrudan alıntılar K.1, K.2, K.3... şeklinde kodlanmıştır.

Etik

Çalışmada etik ilkelere sadık kalınmıştır. Çalışma öncesi katılımcılara öğretmenleri tarafından araştırma hakkında bilgi verilmiş, gönüllü olup olmadıkları sorulmuş, istedikleri zaman bitirebilecekleri ya da ayrılacakları belirtilmiş ve "Bilgilendirilmiş Onam Formu" kendilerine sesli olarak okunmuştur. Katılımcıların isimleri alınmamıştır. Çalışmanın etik kurul onayı için Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmalar Etik Kuruluna başvurulmuş ve 13.01.2023 tarihli 2023/10 Karar No'lu belge ile Etik Kurul Onayı alınmıştır.

BULGULAR

Çalışmanın birinci alt problemi olan "Katılımcıların en beğendiği şarkıcı ya da grup kimdir?" sorusuna ilişkin bulgular Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Katılımcıların En Beğendiği Şarkıcı/Grup İsmine İlişkin Tablo

Sıra	Şarkıcı/Grup İsmi	f	%	Tür	Ülke
1	Mabel Matiz-Mert Demir	47	10.02	Pop	Türkiye
2	Blackpink	43	9.16	K-Pop	Güney Kore
3	Sefo	39	8.31	Rap	Türkiye
4	Mustafa Ceceli	35	7.46	Pop	Türkiye
5	BTS (Bangtan Boys)	28	5.97	K-Pop	Güney Kore
6	Emirhan Çakal	19	4.05	Rap	Türkiye
7	Kurtuluş Kuş	17	3.62	Rap	Türkiye
8	Barış Manço	12	2.55	Pop	Türkiye
9	Ahmet Kaya	10	2.13	Özgün Müzik	Türkiye
10	Burak Bulut	10	2.13	Rap	Türkiye
11	Ceza	10	2.13	Rap	Türkiye
12	Duman	10	2.13	Rock	Türkiye
13	Neşet Ertaş	8	1.70	Türk Halk Müziği	Türkiye
14	Uzi	8	1.70	Rap	Türkiye
15	Köfn	7	1.49	Pop	Türkiye
16	Madrigal	7	1.49	Rock	Türkiye
17	Manga	6	1.27	Rock	Türkiye
18	Müslüm Gürses	6	1.27	Arabesk	Türkiye
19	Ezhel	5	1.06	Rap	Türkiye
20	Taylan Kaya	5	1.06	Rap	Türkiye
21-105	Diğer	137	29.21	Pop, Rap, Türk Halk Müziği, Arabesk, Özgün Müzik, Çocuk Şarkısı, Dini Müzik, Metal müzik	Türkiye, Güney Kore ve diğer yabancı ülkeler
Toplam		469	100		

Tablo 2’de görüldüğü gibi katılımcılara (n=469) en beğendikleri şarkıcı ya da grup ismi sorulduğu zaman 105 farklı isim belirtmişlerdir. İlk 20 içinde yer alan şarkıcı/grup isminde birinci sırayı Mabel Matiz-Mert Demir’in aldığı görülmektedir (f=47, %10,02). Bu ismi sırasıyla Blackpink (f=43, %9,16), Sefo (f=39, %8,31), Mustafa Ceceli (f=35, %7,46), ve BTS (Bangtan Boys) (f=28, %5,97) izlemektedir. Şarkıcıların/grupların müzik türüne göre dağılımları incelendiğinde (n=469) en çok pop müzik (f=243, %51,81) ve rap müzik (f=139, % 29,63) türünde faaliyet gösterdikleri görülmektedir. Katılımcılar tarafından en beğenilen şarkıcıların/grupların çoğunlukla Türkiye’li (f=378, %80,59) daha sonra ise Güney Kore’li olmak üzere yabancı uyruklu olduğu tespit edilmiştir (f=91,% 19,40).

Çalışmanın ikinci alt problemi olan “Katılımcıların neden bu şarkıcıyı ya da grubu beğendikleri?” sorusuna ilişkin bulgular Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3. Katılımcıların Neden Bu Şarkıcı ya da Grubu Beğendiğine İlişkin Tablo

Sıra	Neden	f	%
1	Şarkıları çok güzel	139	29.63
2	Sesi/leri çok güzel	89	18.97
3	Şarkıyı güzel söylüyor/lar	37	7.88
4	Şarkıları huzur veriyor	29	6.18
5	Benim tarzımı ve ruhumu yansıtıyor	19	4.05
6	Şarkıları eğlenceli	19	4.05
7	Dansları güzel	16	3.41
8	Şarkıları bana iyi geliyor	13	2.77
9	Sahneleri çok güzel	11	2.34
10	Şarkıların müzikleri güzel	11	2.34
11	Hem duygusal hem damardan şarkıları var	10	2.13
12	Şarkılarının sözleri güzel	8	1.70
13	Şarkılarının ritmi güzel	8	1.70
14	İyi kalpli/ler	7	1.49
15	İyi rap yapıyor/lar	6	1.27
16	Yabancı şarkı söylüyorlar	5	1.06
17	Enerjili şarkıları var	4	0.85
18	Samimi, içten ve tatlı/lar	4	0.85
19	Bana kendimi özel hissettiriyor/lar	4	0.85
20	Çok havalı/lar	4	0.85
21-34	Diğer	26	5.54
Toplam		469	100

Tablo 3’te görüldüğü gibi katılımcılar neden bu şarkıcıyı ya da grubu beğendikleri sorulduğunda, en çok şarkılarının güzel olması nedeniyle beğendiklerini belirtmişlerdir (f=139, %29,63). Bu nedeni sırasıyla seslerinin çok güzel olduğu (f=89, %18,97), şarkıyı güzel söyledikleri (f=37, %7,88), şarkılarının kendilerine huzur verdiği (f=29, %6,18), ve kendi tarzlarını yansıttığı (f=19, %4,05) ifadeleri izlemiştir. Katılımcıların görüşlerinden bazı örnekler şu şekildedir:

“Çünkü şarkıları çok güzel, neşe dolular ve çok tatlılar, ayrıca dansları da çok güzel.” K315

“Çünkü şarkılarının sözleri çok güzel ve bana önemli olduğumu hissettiriyor.” K4

“Ritmi çok güzel bağımlılık yapıyor.” K120

“Bu sanatçıların şarkılarını dinleyince çok enerjik oluyorum.” K75

“Şarkılarıyla kendimi çok iyi hissediyorum ve tanımlayamadığım bir duygu yaşıyorum.” K380

“Kendimi kötü hissettiğim zamanlar dinliyorum, içime bir mutluluk doğuyor.” K110

“Çünkü seslerini ve yüzlerini beğeniyorum.” K54

“Kliplerinde biraz açık giyinseler de dansları ve sahneleri çok iyi.” K64

“Çünkü tam benim kafadan olduğu için seviyorum.” K61

“Hem eski hem de yeni şarkılarındaki tüm sözler kulağıma çok hoş geliyor. Ayrıca samimi ve içten ve tatlılar.” K29

Çalışmanın üçüncü alt problemi olan “Katılımcıların en çok dinlediği şarkı hangisidir?” sorusuna ilişkin bulgular Tablo 4’de sunulmuştur.

Tablo 4. Katılımcıların En Çok Dinlediği Şarkıya İlişkin Tablo

Sıra	Şarkı ismi	f	%
1	Antidepresan	52	11.08
2	Bilmem mi?	24	5.11
3	Salıncak	24	5.11
4	Pink Venom	19	4.05
5	Rastgele	16	3.41
6	Bitek ben anlarım	15	3.19
7	Shut Down	12	2.55
8	İsabel	8	1.70
9	Affettim	6	1.27
10	İmdat	5	1.06
11-216	Diğer	288	61.40
Toplam		469	100

Tablo 4’de görüldüğü gibi katılımcılara (n=469) en çok dinledikleri şarkının ne olduğu sorulduğunda 216 farklı şarkı ismi belirtmişlerdir. İlk 10 şarkıda birinci sırayı Antidepresan isimli şarkı almıştır (f=52, %11,08). Bu şarkıyı sırasıyla Bilmem mi? (f=24, %5,11), Salıncak (f=24, %5,11), Pink Venom (f=19, %4,05) ve Rastgele (f=16, %3,41) izlemiştir. Şarkıların müzik türüne göre dağılımları incelendiğinde (n=469) en çok pop müzik (f=271, %57,78) ve rap müzik (f=127, % 27,07) türünde oldukları görülmektedir. Bu türleri sırasıyla rock müzik (f=22, % 4,69), Türk halk müziği (f=19, % 4,05), özgün müzik (f=15, % 3,19), arabesk müzik (f=6, % 1,27), çocuk şarkıları (f=5, % 1,06) ve dini müzik (f=4, % 0,85) izlemiştir. Öğrencilerin en çok dinlediği şarkılar arasında Türk sanat müziğinden bir örnek yer almamıştır. Öğrenciler tarafından en çok dinlenen on şarkının Türk (f=399, %85,07) ve Güney Kore’li sanatçılara ait şarkılar (f=70,% 14,92) olduğu tespit edilmiştir.

Çalışmanın dördüncü alt problemi olan “Katılımcılar neden en çok bu şarkıyı dinlemektedir?” sorusuna ilişkin bulgular Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. Katılımcıların Neden En Çok Bu Şarkıyı Dinlediğine İlişkin Tablo

Sıra	Neden	f	%
1	Çünkü diğerlerine göre çok güzel güzel bir şarkı	82	17.48
2	Şarkının sözleri çok güzel	61	13.00
3	Mutluluk huzur ve güç veriyor sakinleşiyorum	56	11.94
4	Hareketli, eğlenceli ve heyecan verici bir şarkı	53	11.30
5	Sesi/leri güzel	48	10.74
6	Hoşuma gidiyor	41	8.74
7	Rap olduğu için	23	4.90
8	Beni anlatıyor ve tarzıma uygun	17	3.62
9	Duygulu ve hüzünlü bir şarkı	13	2.77
10	Anılarımı hatırlatıyor	10	2.13

11	Yabancı şarkıları seviyorum	8	1.70
12	Klibi çok iyi, dansları güzel ve yapabiliyorum	7	1.49
13	Şiddet ve küfür içermiyor	5	1.06
14	Türküleri seviyorum	4	0.85
15	Şarkıları hoşuma gidiyor	4	0.85
16	Güzel çalışıyorlar	4	0.85
17	Dinlerken kendimi güçlü hissediyorum	4	0.85
18	Söylemesi güzel	4	0.85
19	Melodisi güzel	3	0.63
20	Oyun oynarken gaza geliyorum	3	0.63
21-29	Diğer	19	4.05
Toplam		469	100

Tablo 5’te görüldüğü gibi katılımcılara neden en çok bu şarkıyı dinledikleri sorulduğunda ilk sırada belirttikleri şarkının diğer şarkılara göre daha güzel olduğu ifadesi yer almaktadır (f=82, %17,48). Bu nedeni sırasıyla şarkının sözleri çok güzel (f=61, %13), mutluluk huzur ve güç veriyor sakinleşiyorum (f=56, %11,94), hareketli, eğlenceli ve heyecan verici bir şarkı (f=53, %11,30), sesi/leri güzel (f=48, %10,74) ifadeleri izlemiştir. Katılımcıların görüşlerinden bazı örnekler şu şekildedir:

“Şarkı diğerlerine göre çok güzel ve bu şarkıyı dinleyince insanın stresi gidiyor.” K10

“Ritmi çok güzel, rap müziği seviyorum. Sözleri de müzikle çok güzel birleşmiş.” K286

“Sesi çok güzel ve şarkı insanı serbest bırakıyor, çok havalı bir şarkı.” K357

“Şarkınız sözleri çok iyi beni anlatıyor.” K75

“Melodisini ve ritmini beğendiğim ve duygusal bir yanı olduğu için dinliyorum.” K192

“Bu şarkıyı özellikle bilgisayarda oyun oynarken dinliyorum beni acayip gaza getiriyor.” K91

“Bu şarkı bana özgüven veriyor.” K422

“Üzüldüğüm zaman dinleyince beni teselli ediyor.” K380

“BTS grubunu sevmeyen ve linçleyen kişiler için yazılmış anlamlı bir şarkı. Bu yüzden severek dinliyorum” K44

“İçimi rahatlatıp uykuya daldırıyor.” K24

“Çünkü çok heyecanlı ve hızlı söylenen bir şarkı.” K16

“Çünkü klibi ve ritmi çok iyi.” K413

Çalışmanın beşinci alt problemi olan “Katılımcıların en çok dinlediği şarkılarda hangi kök değerler yer almaktadır? sorusuna ilişkin bulgular Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Katılımcıların En Çok Dinlediği Şarkılardaki Değerlere İlişkin Tablo

Sıra	Şarkı ismi	Kök Değerler: (Adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik)
1	Antidepressan	Yok
2	Bilmem mi?	Yok
3	Salıncak	Yok
4	Pink Venom	Yok
5	Rastgele	Yok
6	Bitek ben anlarım	Yok
7	Shut Down	Yok
8	İsabel	Yok
9	Affettim	Yok

Tablo 6 incelendiğinde katılımcıların en çok dinlediği ilk on şarkının sözlerinde adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik gibi on kök değerden hiçbirisinin bulunmadığı görülmüştür.

TARTIŞMA / SONUÇ / ÖNERİ

Bu araştırma, ortaokul kademesindeki öğrencilerin hangi şarkıları ve şarkıcıları beğendikleri/dinledikleri, neden bu şarkıları ya da şarkıcıları beğendikleri/dinledikleri ve dinledikleri şarkıların sözlerinin hangi kök değerleri kapsadığını incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın birinci alt problemine ilişkin bulgular incelendiğinde katılımcıların en beğendiği ilk yirmi Türk şarkıcı ya da grupta Emirhan Çakal ve Uzi gibi sanatçıların yer aldığı görülmektedir. Bu bulguları destekler biçimde dijital müzik platformu Spotify'nın 2022'nin en çok dinlenen ilk on Türk sanatçısı verilerinde bu iki sanatçı yer almaktadır (NTV, 2022). Kamalı ve Temiz'in (2017) yaptığı çalışmada da ortaokul öğrencilerinin en çok dinledikleri sanatçılar arasında bu çalışmanın bulgularıyla benzer şekilde Ahmet Kaya, Mabel Matiz, Mustafa Ceceli, Barış Manço ve Müslüm Gürses gibi isimler yer almaktadır.

Çalışma bulgularında katılımcıların en beğendiği ilk yirmi şarkıcı/grup içinde ilk beşte BTS ve Black Pink olmak üzere iki Kore pop grubunun olması ilk başta dikkat çekici görünse de sahadan ve literatürden elde edilen veriler bulguların normal olduğunu göstermektedir. Çünkü K-Pop hem Türkiye'de hem de dünya çapında büyük bir dinlenme oranına sahip olarak karşımıza çıkmaktadır. Dijital müzik platformu Spotify'nın 2022 yılına ait dünyada en çok dinlenen şarkıcılarını ve şarkılarını yayınladığı listesinde, K-Pop gruplarından BTS en çok dinlenen beşinci sanatçı olurken Blackpink ise BTS'den sonra dünya çapında en çok dinlenen ikinci K-pop grubu olmuştur. Yine aynı rapora göre Gangnam Style ile dünyanın dikkatini çeken K-pop ve Güney Kore kültürü ile eğlencesinin küresel popüleritesindeki artış; ABD, Latin Amerika, Avrupa ve ötesine yayılarak tüm dünyada dominant bir rol üstlenmektedir (Spotify, 2022a). İmre'ye (2022) göre günümüzde dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi Türkiye'de de özellikle Güney Kore kültürünün diziler, filmler, müzikler ve sosyal medya aracılığıyla yaygınlaştığı görülmektedir. Kore dalgasının başarılı olmasında önemli rolü üstlenen ve Kore müziğini ifade eden K-Pop dünya çapında önemli bir etkiye sahiptir. Bu etkinin arkasında K-Pop sektörüne yumuşak güç ve kültürel diplomasi adı altında Kore Cumhuriyetinin ve Koreli şirketlerin desteklerinin olduğu da bilinmektedir. PSY'nin Gangnam Style şarkısı ile tanınmış ve bu şarkı ile YouTube'da izlenme rekorları kırmış olan K-Pop grupları hip hop, R&B, tekno ve pop müziğin karışımından oluşan etkili ve çekici dans koreografileriyle özellikle genç izleyici kitlelerine hitap etmektedir (Keskin, 2020a). Kore müziği Kore meraklıları arasında en çok ilgi duyulan alanların başında gelmektedir (Özturhan, 2019). Özellikle bayan kitlelerce beğenilme ve hayranlık yaratma sürecinin bir unsuru olarak düşünülebilecek dişilleştirilmiş çekici erkeklik imajı, Türk medyasında K-pop üyelerinin yoğun şekilde eleştirilmesine de sebep olmuştur (Keskin, 2020b).

Birinci alt probleme ilişkin bir diğer bulgu da katılımcıların büyük çoğunluğunun pop ve rap müzik türünde faaliyet gösteren sanatçıları/grupları beğendiğidir. Karagözoğlu'nun (2020) ilkökul öğrencileri ile yaptığı çalışmada bu bulgularla benzer şekilde öğrencilerin en çok pop müzik ve rap müzik türlerinde faaliyet gösteren sanatçıları sevdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgular Kamalı ve Temiz'in (2017) yaptığı çalışmanın bulguları ile örtüşmektedir. İlgili çalışmada ortaokul öğrencilerinin büyük çoğunluğunun pop ve rap müzik dinledikleri tespit edilmiştir. Taşal ve Vural'ın (2011) ortaokul öğrencileri ile yaptığı çalışmada da bu bulguları destekler biçimde katılımcıların en çok rap ve pop müzik dinledikleri tespit edilmiştir. Her ne kadar Toptaş ve Bilget'in (2014) yaptığı çalışmada ailelerin büyük çoğunluğunun çocuklarının Türk halk müziği dinlemesini istedikleri bulgusuna ulaşılsa da, çocukların müzik dinleme alışkanlıkları noktasında ailelerine direnç gösterdikleri söylenebilir. Yapılan bazı araştırmalar sadece öğrencilerin değil müzik öğretmenlerinin ya da adaylarının da dinledikleri müzik türlerinde ilk sırayı popüler müziğin aldığı sonucunu ortaya koymaktadır. Açıkgoz Mutlu'nun (2014) yaptığı çalışmada müzik öğretmeni adaylarının günlük yaşamlarında %70'inin popüler müzik dinlediği

tespit edilmiştir. Atasoy'da (2019) benzer şekilde müzik öğretmenlerinin %47'sinin popüler müzik dinlediği ve bu müzik türünün ilk tercihleri olduğu sonucuna ulaşmıştır. Yurt dışında yapılan çalışmalar da bu bulguları destekler sonuçlara ulaşmıştır. Bosacki, Murray, Pollon ve Elliot (2006), Kanada'daki çocukların müzik dinleme alışkanlıklarını incelemiş ve yaş ve sosyoekonomik statü fark etmeksizin çocukların çoğunluğunun popüler müzik türlerini (pop ve rock ardından rap ve hip-hop) dinledikleri sonucuna ulaşmıştır.

Çalışmanın ikinci ve dördüncü alt problemleri olan katılımcıların neden bu şarkıcıyı/grubu beğendiğine ve neden bu şarkıyı dinlediğine ilişkin bulgular incelendiğinde, sorulara benzer cevaplar verildiği söylenebilir. Bunlar: Şarkıların güzel ve eğlenceli olduğu, kendilerini rahatlattığı, sözlerinin güzel olduğu, sevinç, öfke ve hüzün gibi çeşitli duyguları barındırdığı şeklinde sıralanabilir. Bu bulgularla benzer şekilde Kılıç'ın (2016) ortaokul öğrencileri ile yaptığı çalışmanın bulguları benzerlik göstermektedir. İlgili çalışmada katılımcılar müziğin kendilerinde hissettirdiği duygu ve heyecanlar arasında ilk sırayı rahatlama duygusunun aldığı görülmektedir. Ayrıca mutluluk ve hüzün de öğrenci görüşleri arasında önemli bir yer tutmaktadır. Müziğin bir eğlence aracı olduğunu belirten öğrenci sayısı da göz ardı edilemeyecek boyuttadır. Kamalı ve Temiz'in (2017) yaptığı çalışmada da bu bulguları destekler sonuçlara ulaşılmıştır. İlgili çalışmanın katılımcıları olan ortaokul öğrencileri, dinlediği sanatçıyı tercih etme nedenleri arasında; sesinin güzelliği, müzik tarzı, görsellik ve popülerlik gibi değişkenleri ilk sıralara koymuşlardır. Taşal ve Vural'ın (2011) ortaokul öğrencileri ile yaptığı çalışmada da bu bulguları destekler sonuçlara ulaşılmıştır. İlgili çalışmada katılımcılar, şarkıcı ya da grupları; şarkıların melodisi güzel olduğu için, şarkıların sözlerinin güzel ve anlamlı olduğu için, şarkıcıların sesi güzel olduğu için, şarkıların tempoları ve sözleri hızlı olduğu için, giyim tarzlarının güzel olduğu için ve güzel dans ettikleri için beğendiklerini ifade etmiştir.

Çalışmadaki bir diğer bulgu da katılımcılara neden bu müziği dinledikleri sorulduğunda dinledikleri sanatçıların video kliplerindeki dansların güzel olduğunu ve kendilerinin de şarkılarla birlikte dans ettiği ifadesidir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun popüler müzik dinlediği göz önünde bulundurulduğunda bu sonucun çıkması doğal görünebilir. Çünkü Say'a (2002) göre popüler müziklere can katan temel öge danstır ve popüler müzikler bu nedenle geniş kitlelere daima çekici gelmiştir. Bu tür müzikler kitleleri sadece hoş ve aklıda kalıcı melodilerle değil dansa çağırarak da kazanmıştır. Katılımcılardan elde edilen ilginç bir bulgu da neden en çok bu müziği dinlediklerine sorusuna verdikleri "kendimi güçlü hissediyorum" cevabıdır. Bu bulguları destekler biçimde Leming'in (1987) 11-15 yaşları arasındaki erken ergenlerde rock müzik ve değerler konulu çalışmasında, müziğin ergenler arasında kültürel bir bağ oluşturduğu ve onları meşru yetişkin otoritesine karşı daha dirençli hale getirerek kendilerine özgü değer sistemlerini güçlendirdiği sonucuna ulaşmıştır.

Çalışmanın üçüncü alt problemine ilişkin bulgular incelendiğinde, katılımcıların en çok dinlediği şarkıda ilk sırayı Antidepresan almıştır. Bu bulguları destekler biçimde dijital müzik platformu Spotify'nın 2022 verilerine göre Mert Demir ve Mabel Matiz'in Antidepresan isimli şarkısı 2022 yılında bir günde en çok dinlenen şarkı olarak Türkiye'deki Spotify rekorunu kırmıştır (Spotify, 2022b). Karagözoğlu'nun (2020) ilkokul öğrencileri ile yaptığı çalışmasında katılımcılara bu soru sorulmuş fakat aynı bulgulara ulaşılmamıştır. Bunun farklılığın nedenlerinden öne çıkanı, ilgili çalışma ile bu çalışmanın üç senelik bir zaman farkı ile gerçekleşmesi bir diğer ifadeyle popüler müziğin güncel yönünün doğal yansıması şeklinde yorumlanabilir.

Çalışmanın beşinci alt problemi olan katılımcıların en çok dinlediği şarkılarda hangi değerler yer almaktadır? sorusuna ilişkin bulgular incelendiğinde ilk on şarkının sözlerinde MEB'in kazandırmayı amaçladığı adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik gibi 10 kök değerden hiçbirisinin bulunmadığı görülmüştür. İlk on şarkının pop ve rap müzik türlerinde olduğu göz önünde bulundurulunca eğlence amacının ağırlık kazandığı pop müzik üreticilerinin kitlesine bir değer kazandırma gibi amaçlarının olmadığını görüldüğü söylenebilir. Ancak pop müziğin ülkemizdeki köşe taşlarından olan Barış Manço'nun şarkı sözlerinde, MEB'in belirlediği on kök değerden; sevgi, saygı, dostluk, dürüstlük, sabır, sorumluluk, vatanseverlik yardımseverlik gibi değerlerin yanı sıra duyarlılık, kanaatkâr olma, paylaşma, vefalı olma, görgülü olma, insana değer verme,

aile birliğine önem verme, barışsever olma, merhamet, namuslu olma, sağlıklı olmaya önem verme, şükretme, affedici olma, cömertlik, çalışkanlık, hoşgörü, iyi niyetli olma, misafirperverlik, mürüvvet, onurlu olmak, sadelik gibi değerler tespit edilmiştir (Coşkun Keskin, 2021). Barış Manço örneği bize pop müzik sanatçılarının istenildiği zaman milli, manevi ve evrensel değerleri kapsayan, dilden dile dolaşan ve yediden yetmişe herkesi kuşatan eserler üretebildiklerini göstermektedir. Katılımcıların en çok dinlediği şarkılarda rap müzik türünde eserlerde bulunmakta olup bu şarkıların sözlerinde de herhangi bir değere ulaşılamamıştır. Yapılan birçok çalışma rap müzikte yer alan sözlerin ve rap müzik videolarının değer unsurları barındırmak şöyle dursun diğer müzik türlerine göre daha fazla şiddet içerdiğini ayrıca uyuşturucu, alkol ve sigara kullanımını yüceltme eğiliminde olduklarını göstermektedir (American Academy of Pediatrics, 2009; Taşal ve Vural, 2011; Uluçay, 2018).

Sonuç olarak bu çalışmanın katılımcıları olan ortaokul öğrencilerinin en beğendiği şarkıcı ya da grubun Türk ve yabancı şarkıcılardan oluştuğu, K-Pop sanatçılarının ilk sıralarda yer aldığı, elde edilen bulguların dijital müzik platformlarının güncel ve en çok dinlenen listeleri ile paralellik gösterdiği, en çok beğenilen şarkıcıların pop ve rap müzik türünde eserler ürettikleri tespit edilmiştir. Katılımcılar şarkıcıları ya da grupları; seslerinin güzelliği, şarkılarının ve şarkı sözlerinin güzelliği, danslarının, giyim tarzlarının ve sahnelerinin güzelliği ile popüler oluşları gibi çeşitli değişkenler yönünden beğenmektedir. Katılımcıların en çok dinlediği ilk on şarkıda MEB'in öğretim programlarında güçlü olarak vermeye çalıştığı on kök değerden hiçbirisinin bulunmadığı çalışmanın diğer sonuçları arasındadır.

Hem bu çalışmanın hem de diğer birçok çalışmanın bulguları, ister ülkemizde ister yurtdışında pop ve rap müziğin geniş bir tabanda karşılık bulduğunu göstermektedir. Bu noktada pop ve rap müzik türlerindeki şarkılar değerler eğitiminin aşılması noktasında güçlü bir araç olarak kullanılabilir. Bu türlerde değerler eğitime ilişkin çocuk ve gençlerin sevecekleri şarkılar, çocuk şarkıları bestecileri, besteciler ya da büyük dinleyici kitlesine sahip sanatçılar tarafından üretilebilir, bunların hedef kitleye ulaşması noktasında sanatçılar, medya ve devlet eliyle destek sağlanabilir ve politikalar üretilebilir, çocuklar, gençler ve aileler medya okuryazarlığı noktasında bilinçlendirilebilir. MEB'in müzik dersi ders kitaplarında değerler eğitime ilişkin çocukların ve gençlerin özellikle severek söyleyeceği/dinleyeceği popüler müzik eşlikli daha fazla şarkı yer alabilir. Sadece ülkemizi değil tüm dünyayı etkisi altına alan K-Pop dalgasına ya da bundan sonra oluşabilecek dalgalara karşı çocuklarımızı ve gençlerimizi koruyacak, bir ayağı ulusal değerleri diğer ayağı da evrensel değerleri kucaklayan millî ve kapsayıcı bir müzik eğitimi politikası geliştirilebilir.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz Mutlu, F. A. (2014). Mesleki müzik eğitiminin gündelik yaşamla ve güncel müzik kültürüyle ilişkisi. *İçinde İpekyolunda Müzik Kültürü ve Eğitimi* (pp. 283-288). MÜZED.
- Akhan, N. E., Subaşı, E. ve Açı, F. B. (2020). Öğretmen adaylarının kök değerlere ilişkin görüşleri. *Eğitim ve Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 3(2), 115-134.
- Aladağ, S., ve Kuzgun, M. (2015). Sınıf öğretmeni adaylarının 'Değer' kavramına ilişkin metaforik algıları. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 0(29), 163-193.
- American Academy of Pediatrics (2009). Policy statement-Impact of music, music lyrics, and music videos on children and youth. *Pediatrics*, 124(5), 1488-94. <https://doi.org/10.1542/peds.2009-2145>
- Atasoy, M. U. (2019). Öğretmen adaylarının müzik dinleme alışkanlıklarının değerlendirilmesi (Kütahya ili örneği). *Turkish Academic Research Review*, 4(1), 221-234.
- Aydın, E., ve Sulak, S. (2015). Sınıf öğretmeni adaylarının "değer" kavramına yönelik metafor algıları. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 4(2), 482-500. <https://doi.org/10.14686/buefad.v4i2.5000148420>
- Aydoğan, İ., ve Gündoğdu, F. B. (2006). Kadın öğretim elemanlarının boş zamanlarını değerlendirme ekinlikleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(21), 217-232.
- Balcı F. ve Yelken Yanpar, T. (2010). İlköğretim öğretmenlerinin "değer" kavramına yükledikleri anlamlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (39), 81-90.

- Baş, V., ve Hamarta, E. (2015). Üniversite öğrencilerinde değerler ve yaşamın anlamı arasındaki ilişki. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 29(13), 369-391.
- Bosacki, S., Murray N. F., Pollon, D.E., & Elliott, A. (2006) 'Sounds good to me': Canadian children's perceptions of popular music, *Music Education Research*, 8(3), 369-385. <https://doi.org/10.1080/14613800600957495>
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2019). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (11. Basım). Pegem A.
- Büyükyıldırım, İ., ve Dilmaç, B. (2015). Siber mağdur olmanın insani değerler ve sosyodemografik değişkenler açısından incelenmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 13(29), 7-40.
- Can, S. (2010). Muğla üniversitesi eğitim fakültesi ilköğretim bölümü öğrenci ailelerinin boş zaman faaliyetlerine katılım biçimlerinin belirlenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(3), 861-870.
- Cangal, N. (2008). *Müzik formları*. Arkadaş Yayınevi.
- Coşkun Keskin, S., ve Akyıldız, M. (2021). Barış Manço şarkılarında yer alan değerler. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 19 (42), s.153-186 <https://doi.org/10.34234/ded.936570>
- Çavuşoğlu, S., ve Y. Durmaz (2020). Deneysel pazarlama ve yeşil davranış. Hiper Yayın.
- Çoraklı, E. (2018). Sözlü ve sözsüz müzik üzerine felsefi bir karşılaştırma. *Art-Sanat Dergisi*, (9), 51-58.
- Eken, N. T., ve Öksüz, H. İ. (2019). İlkokul (1-4) Türkçe ders kitaplarındaki hikâye edici metinlerin Türkçe dersi öğretim programındaki kök değerler bakımından incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(2), 384-401.
- Ersoy, E. (2018). Sosyolojide değerler ve değer araştırmaları. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(56), 356-366. <https://doi.org/10.17719/jisr.20185639009>
- Erbaş, S., Kılcan, B., Yel, Ü., Yaylacı Kılıç, Z., Palaz, T., ve Kılcan, T. (2022). Öğretmen yetiştiren akademisyenlerin ve ortaokul öğretmenlerinin kök değerlere ilişkin görüşleri: Nitel bir çalışma. *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 360-375.
- Gunawan F., & Zulaeha, Z. (2017). Analysing character education values at SDIT Al-Qalam through song lyrics. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 84, 43-47. <https://doi.org/10.2991/iconeg-16.2017.11>
- Hekim, M., ve Yüksel, Y. (2015). Kırsal kesimde yaşayan ortaokul öğrencilerinin rekreatif tercihlerinin göre incelenmesi (Ağlasun ilçesi örneği), Şimşek, K. Y. ve Tütüncü, Ö. (Eds.). İçinde *Anadolu Üniversitesi III. Rekreasyon Araştırmalar Kongresi Bildiri Kitabı* (pp. 479-487).
- İmik, Ü., ve Haşhaş, S. (2020). Müzik nedir ve hayatımızın neresindedir. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 6(2), 196-202. <https://doi.org/10.22252/ijca.854961>
- İmre, E. (2022). *Kore kültürünün Türk toplumuna aktarımına yönelik çalışmalar: Ankara Kore kültür merkezi örneği* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Kırıkkale Üniversitesi.
- Kamalı, C., ve Temiz, E. (2017). Ortaokul öğrencilerinin müzik tercihlerinin ve bu tercihleri etkileyen faktörlerin belirlenmesi, *Fine Arts*, 12(4), 280-298. <https://doi.org/10.12739/NWSA.2017.12.4.D0207>
- Kaplan, H., ve Peker, S. (2022). Kök değerler eğitimi açısından Özbek masalları, *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 426-444. <https://doi.org/10.38151/akef.2022.26>
- Karagözoğlu, N. (2020). İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin dinlediği şarkıların sözlerinin değerler eğitimi açısından incelenmesi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(8), 56-78.
- Keskin, A. (2020a). Parasosyal etkileşim açısından K-pop fanlığı: Army hayran kültürü üzerine bir inceleme. *İnönü Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 1(5), 25-38.
- Keskin, A. (2020b). BTS veya aşık olunacak erkeklik: Youtube'da netnografik bir analiz. *Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Medya ve İletişim Araştırmaları Hakemli E-Dergisi*, 6, 4-22.
- Kılıç, I. (2016). Ortaokul öğrencilerinin müzik ile ilgili görüşlerinin incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 360-371.
- Koç, A., ve Dilmaç, B. (2020). Ergenlerin sahip oldukları değerler ile okula karşı tutumları ve okul tükenmişliği

- arasındaki yordayıcı ilişkiler. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2), 175-185. <https://doi.org/10.51119/ereegf.2020.4>
- Kristanto, W. (2020). Javanese traditional songs for early childhood character education. *Jurnal Pendidikan Usia Dini*, 14(1), 169-184. <https://doi.org/10.21009/141.12>
- Law, W. W., & Ho, W.C. (2009). Globalization, values education and school music education in China, *Journal of Curriculum Studies*, 41(4), 501-520. <https://doi.org/10.1080/00220270802372329>
- Lee, A. (2016). Implementing character education program through music and integrated activities in early childhood settings in Taiwan. *International Journal of Music Education*, 34(3), 340-351. <https://doi.org/10.1177/0255761414563195>
- Leming, J. S. (1987). Rock music and the socialization of moral values in early adolescence. *Youth & Society*, 18(4), 363-383. <https://doi.org/10.1177/0044118X87018004004>
- Lestari, R. (2012). Nyanyian sebagai metode pendidikan karakter pada anak. *Prosiding Seminar Nasional Psikologi Islam, Surakarta*, 131-136.
- MEB, (2018). Müzik dersi öğretim programı. <http://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/2018129173048695-1-8%20M%C3%BCzik%20%C3%96%C4%9Fretim%20Program%C4%B1%2020180123.pdf>
- NTV, (2022). Türkiye’de 2022 yılında en çok dinlenen sanatçılar ve şarkılar. <https://www.ntv.com.tr/galeri/n-life/kultur-ve-sanat/2022de-turkiyede-en-cok-dinlenen-sarkilar,XjPTEM-DAE66RG9ZqyUyVw/ZvedLIeW7UCtbnX741daqQ>
- Özturhan, F. (2019). *İmam hatip lisesi öğrencilerinin Güney Kore dizileri izleme durumları ve dizilerin etkileri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Öztürk, E., ve Can A, A. (2020). The effect of music education on the social values of preschool children. *Cypriot Journal of Educational Science*, 15(5), 1053-1064. <https://doi.org/10.18844/cjes.v15i5.5150>
- Pérez Jorge, D., Medero, F. B. & Fernández, E. M. (2017). A study of educational programmes that promote attitude change and values education in Spain. *Asian Social Science*, 13(7), 112-130. <https://doi.org/10.5539/ass.v13n7p112>
- Saragi, D. (2018). Reconstruction of values in children songs (dolanan) at north sumatera toward building children work ethics and character. In *3rd Annual International Seminar on Transformative Education and Educational Leadership* (pp. 741-746). Atlantis Press.
- Say, A. (2002). *Müzik sözlüğü*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Sezer, A., ve Çoban, O. (2016). Ortaokul öğrencilerinin sorumluluk değeri algıları. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 22-39. <https://doi.org/10.29065/usakead.232420>
- Sonsel, Ö. B. (2018). Analysis of the children’s songs in 2017 elementary school music lesson curriculum in terms of universal values. *Journal of Education and Training Studies*, 6(11), 75-82. <https://doi.org/10.11114/jets.v6i11.3531>
- Sönmez, V., ve Alacapınar, F. G. (2018). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri*. Anı Yayıncılık.
- Spotify, (2022a). It’s here: The top songs, artists, podcasts, and listening trends of 2022. <https://newsroom.spotify.com/2022-11-30/the-top-songs-artists-podcasts-and-listening-trends-of-2022/>
- Spotify, (2022b). Türkiye’de bir günde en çok dinlenen şarkı. <https://www.instagram.com/p/CmbHjxXDfhf/>
- Taşal, B., ve Vural, F. (2011). Şarkı sözlerinde şiddet ögesi: Aksaray ili ilköğretim ikinci kademe öğrencileriyle yapılan bir çalışma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25, 251-259.
- TDK. (2023). *Türkçe sözlük*. 11 Mayıs 2023 tarihinde erişildi. <https://sozluk.gov.tr/?kelime=yakla%C5%9F%C4%B1k%20de%C4%9Fer>
- Toptaş, B., ve Bilget, S. (2014). Farklı sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin müziksel geçmişleri ve bu doğrultuda çocuklarını müzik eğitimine yönlendirme durumları. İçinde *İpekyolunda Müzik Kültürü ve Eğitimi* (pp. 159-165). MÜZED.
- Tulunay Ateş, Ö. (2017). Türkiye’de değerler eğitimi uygulamalarının öğrencilere kazandırılması istenen olumlu özellikler üzerindeki etkisi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 15(34), 41-60.

Uçan, A. (2018). *Müzik eğitimi*. Arkadaş Yayıncılık.

Uluçay, T. (2018). Lise öğrencilerinin dinledikleri müzik türlerinin şiddet eğilimlerine etkisi. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, (41), 135-153. <https://doi.org/10.32547/ataunigsed.450424>

Wicaksono, H. Y., & Fitria, Y. J. (2019). Early inculcation of character values through children's songs. In *21st Century Innovation in Music Education* (pp. 220-223). Routledge.

Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*, (5th Ed.). Seçkin Yayıncılık.

Yükrük, S., ve Akarsu, S. (2017). Ortaokul (5-8) müzik ders kitaplarında yer alan şarkıların değerler bakımından incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(3), 1171-1186.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction: The place and importance of music, which is a branch of art, in human life is indisputable. People are intertwined and interact with music at every age, time and place. Music is also an effective means of communication and one of its important features is that it can effectively convey its message to the receiver. Especially with spoken music, it can achieve this easily. This situation also paves the way for music to be used as an educational tool. It is a known fact that technological, economic and sociological changes change societies and value judgements. Music may have a positive or negative effect on this change. This depends entirely on how it is used. At this point, it is a question that researchers are curious about which values the songs listened by children, who are the actors of future generations, carry and how much they contribute to their character development. In this study, it is aimed to examine which songs and singers secondary school students listen to, why they listen to these songs or singers, and which values the lyrics of the songs they listen to cover. From this point of view, answers to the following sub-problems were sought in the research.

1. Who is the participants' favourite singer or group?
2. Why do the participants like this singer or group the most?
3. Which song do the participants listen to the most?
4. Why do the participants listen to this song the most?
5. Which values are included in the songs that the participants listen to the most?

Materials and Methods: In this study, descriptive survey and document analysis methods were used together. The population of the study consisted of 469 students studying in the 5th, 6th, 7th and 8th grades of all official secondary schools and imam-hatip secondary schools in Istanbul, Şanlıurfa and Konya provinces located in three different regions of Turkey, and the sample consisted of 469 students studying in the 5th, 6th, 7th and 8th grades in these provinces that the researcher could reach with the convenience sampling method. A mini questionnaire consisting of six questions was used as a data collection tool in the study. Content analysis technique was used to analyse the data obtained.

Findings and Discussion:

When the findings related to the first sub-problem of the study are examined, among the top twenty Turkish singers or groups that the participants liked the most, there are two artists included in Spotify's data on the top ten most listened Turkish artists of 2022 (NTV, 2022). Although it may seem remarkable at first that two Korean pop groups, BTS and Black Pink, are in the top five among the top twenty favourite singers/groups of the participants in the findings of the study, the data obtained from the field and the literature show that the findings are normal. Because K-pop has a large listening rate both in Turkey and worldwide (Spotify, 2022a). Another finding related to the first sub-problem is that the majority of the participants like artists/groups operating in pop and rap music genres. In the study conducted by Karagözoğlu (2020) with primary school students, similar to these findings, it was concluded that students mostly liked artists operating in pop music and rap music genres. When the findings of the second and fourth sub-problems of the study, why the participants like this singer/group or why they listen to this song, are examined, it is similar to the findings of Kılıç's (2016) study with secondary school students. In the study conducted by Taşal and Vural (2011), in support of these findings, the participants stated that they liked the singers or groups because the melody of the songs was beautiful, the lyrics were beautiful and meaningful, the singers' voices were beautiful, the tempo and lyrics of the songs were fast, their clothing styles were beautiful and they danced well. When the findings related to the fifth sub-problem of the study, which values are included in the songs that the participants listen to the most, were analysed, it was seen that the lyrics of the first 10 songs did not contain any of the 10 root values such as justice, friendship, honesty, self-control, patience, respect, love, responsibility, patriotism and benevolence, which are aimed to be acquired by the Ministry of National Education. Considering that the first 10 songs are in pop and rap music genres, it can be said that pop music producers, in which the purpose of entertainment is predominant, do not aim to provide a value to their audience. However, many values were identified in the lyrics of Barış Manço, one of the cornerstones of pop music in our country (Coşkun Keskin, 2021).

The example of Barış Manço shows us that pop music artists can produce works that encompass values when desired, circulate from language to language and encompass everyone from seven to seventy.

Conclusion and Suggestions: As a result, it has been determined that the favourite singers or groups of secondary school students, who are the participants of this study, consist of Turkish and foreign singers, are in parallel with the current and most listened lists of digital music platforms, Korean Pop artists are in the first place, and artists produce works in pop and rap music genres. Participants like singers or groups in terms of variables such as the beauty of their voices, the beauty of their songs and lyrics, the beauty of their dances, clothing styles and stages, and their popularity. Among the other results of the study, it was found that the top ten songs that the participants listened to the most did not contain any of the ten core values that the Ministry of National Education tries to give strongly in the curricula. Intentionally produced songs in pop and rap music genres can be used as a powerful tool to instil values education in children.